

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— október 9.

(Memento!) Mindennap új és új adatok merülnek fel arra nézve, hogy a válságnak a többség óhajta szerint való megoldására igen nagy szüksége van — a koronának. Avagy a korona ez idő szerint nem a szuronyok hatalmára támaszkodik? Ha igen, akkor egy kis esetét ajánlunk az intéző hatalmak szives megfontolásába. — Tegnap ugyanis véres verekedés kerekedett a budapesti keresztény szocialisták és a nemzeti köztársaság között, akik az előbbieknél gyűlésének megzavarására törekedtek. A rendőrség rávetette magát a rendezőkre és különösen egy kabóca módjára ugráló Jakabot akartak hatalmukba keríteni. Ekkor előugrott két közös hadseregbeli katona, kardot rántottak és megvédték a hazátlan Jakabot a rendőrök ellen. Méltóztatnak megérteni ezen első pillanatra jelentéktelennek látszó eseteket? A Kristóffy és Jakabokányi tenai kezdenek a hadsereg körében hódítani. Katonák segítik az Isten, haza és király ellen törő bandát. Bizonyos, hogy e kettőnél többen vannak a hadsereg cuculistái. Tessék csak tüzzel játszani, míg a láng el nem harapódik és föl nem csap olyan régióig, amelyeknek minden egyébre van szükségök, csak szociáldemokrata hadseregre nem!

(A debreceni Gapon.) Jánosi Zoltán lelkész ur tüzes szocialista beszédet mondott a hajduszoboszlói népgyűlésen. Ott járt dr. Benedek János is, pedig — mellékesen legyen mondva — ugyanakkor gyűléseztek a választói, a szocializmustól távol álló hajduboszörményiek is. Bennünket leginkább

érdekel Jánosi Zoltán, a debreceni reformátusok hatalmas szónoki erővel megáldott lelkésze. A debreceniek Gaponjává fogja magát kinőni ez a fiatal pap. Ámbár már magában is kinővés az, ha egy pap kiáll a piacra és nem csittítja, hanem inkább növeli a szocializmus lángját!

(Csor.) Csoron tanácskoztak Kossuth, Polónyi és Hadik gróf Szögyény nagykövettel. Azt mondják, hogy magánjellegű és nem politikai találkozás volt az, ámbár utána nyomban tanácskoztak a Nemzeti Kaszinóban. — No de kitudódik, hogy (mint a Mátyás király korából való mese mondja) van-e a csori csukának mája?

Mérleg.

— okt. 9.

(gr.) Nem lehet mondani, hogy az ellenálló nemzetnek rosszabb kártyákat osztana a sors a király és az ország közt most folyó nagy játszmaiban.

Látjuk, hogy a vezérek összetartása nem lazult. Magok szilárdan állanak meg a törvényekre támaszkodó elveik alapján.

Épp ily méltóságteljes szilárdságot tanusít a zászlójuk alá sorakozó nemzet. Két-három vármegye nem vesz részt a nemzeti küzdelemben, ám ezekről sem tehető fel, hogy a mikor kenyértörésre kerül a sor, megmaradnának mai, nem egészen hazafias jellegű álláspontjukon.

A vármegyék, a városok, a köztisztviselők hazafisága kifogástalan. A mely tisztviselő anyagi kárt, vagy más-

nemű üldöztetést szenvedne hazafiságáért, annak kárpótlására készen állanak az áldozatkész hazafiak.

Nemhogy megfogyatkoznék a küzdő tábor, de sőt várhatóan segédesapatok sietnek oltalmára!

Imé, a horvát és dalmát testvérek! Valamikor szépen elédegelhetett abból a szélsőbaloldali író, ha a Henczi szobra, a gellérthegy-i cizadella és a horvátok hűtlensége ellen menydörgött. A Henczi-szobrot elvitték, a szomorú emlékü erődöt feladták, a horvátok pedig bizalommal közelednek a nemzet törvényes többségéhez, miután pedig Dalmácianak Szent István koronájához való visszacsatolását sürgetik, ezáltal a magyar birodalmi eszme kifejlését mozdítják elő. Ennyi hálás tárgy elvesztése felett azonban örömet érezhet az ellenzéki cikkező.

Azonban a rossz útra terített munkásságban is fölébredt a magyar nemzeti érzés. Részt vesznek a nemzeti küzdelemben, már csupán a salakjára számíthat az Istentől és hazától elvetemedett hűnévelkedet.

Imé, milyen kedvező mérleggel várjuk a holnapot, a mikor lehet döntő mérkőzésre sorakoznak az ellenséges táborok.

Rosszul áll azonban az ellentábor szénája.

Fejérváry kipked kapkod, mint Bernát a menykőhöz. Erőszakot készít elő papíron, de mire a forró csésze a szájához kerül, kihűl, az émelítő bécsi léletty.

Legfőbb erőssége volt az immár oszító-foszló Jakabokányizmus, de ezt

Válás.

Ma nem kívánom már szived,
 Hogy értem lángolj, hogy szeress! . . .
 Koldult szerelmed úgy se kell,
 Csak egyet kérek, ne neved!
 Törékeny deszka csak a lét,
 Amit a sorsunk kénye vet . . .
 Hogy sorsom durván rám csapott . . .
 Mért is találkozám veled!

Kacajra hidd el nincs okod,
 Hogy önfelédten égtem én,
 Őrizve képed fény gyanánt
 Gond fonta lelkem rejtekén;
 Ottára téve arcodat
 Min tiszta glória remeg!
 Olyan egyszerű, szomorú . . .
 Mért is találkozám veled!

Óh! Most már válunk, érzem,
 Szivedbe képe másnak él . . .
 S ami szívemről rég lehullt,
 Alom főd: édes, hó fehér.
 Virágos tavasz int feléd,
 Egész búbajos Napkelet.
 Milyen bolondos, szomorú . . .
 Mért is találkozám veled!

Váljunk el szépen, komolyan,
 Mosolygó arccal, csöndesen,
 Hisz' nagy bűn nem volt még se tán,
 Hogy árnyad voltam édesem,
 Egyet kívánok: ne csalódj!
 Maradjon élted kikelet!
 S ne lássam könnyed soha sem . . .
 Ha majd találkozom veled!

Zivuska Andor.

Vedd fel hófehér ruhádat . . .

Vedd fel hófehér ruhádat,
 Melyben megszerettelek!
 Gyere vissza, ha elmentél,
 Lehulltak a levelek.

A lehullott leveleknél
 A bus ákácfa alatt
 Csak a szívem lett borusabb,
 Mióta nem láttalak.

Gyere vissza, hadd viduljon
 Fel szívemben a világ,
 Hadd mosolygjon az ákác
 A kétszer nyíló virág!

Dr. Fekete László.

Komoly vita, vidám befejezés.

(Személyek: A férfi 30 éves tanár, a nő 22-23 éves, képesített tanárnő. Színhely: a tanácskozási terem az iskolában, a negyed-órás szünet alatt.)

A férfi: Eszerint a nőnevelés reformjának, a női kenyérkeresési jogosultságának ön is lelkes híve?

A nő: Lehetek e más? A nőemancipáció jellegéje alatt megindult irodalmi és társadalmi harc kimondhatatlan boldoggá tesz és minden tehetséggel szolgálni fogom az ügyet.

A férfi (gunyosan): Szép szép az elmélet, a theoria, de nagy kérdés, jogosult-e megengedhető-e, hogy a nő ép úgy fenntartsa magát mint a férfi?

A nő: A nőnek részvétele a kenyérkeresés harcában nemcsak helyes és ajánlatos, de szükséges is. A nőnek helyet kell követeitnie az életküzdelem csatáiban, kötelel részt venni e harcban, köteles dolgozni.

A férfi: Mit ért ön az alatt bájos nagysám, köteles keresni?

A nő: A középosztályú nő ma, ha szerezni akar, vagy szerencsétlensége az

csak annyiban veheti igénybe, a menyinyben Gautsch nem találja osztrák érdekekbe ütközőnek.

A szabadelpárt — eddig minden törvénytelenységnek biztos segélyesapata — „mint foszlott kéve, széthull.” A vezérek, Tisza és Kristóffy, épületes marakodásokat rendeznek a nagyrédemű közönség szemeláttára.

Pénz nincs, katona nincs, de nem is lesz.

Mijök van tehát? Ügyvivő kormányuk, fenyegetéseik, csalódásaik, vereségeik, amelyek úgy fölemészítik az egész bandát, mint a Wels földre-vevédt Mars-lakóit a baktériumok.

Valjon a külföld készen állana-e holmi 1849-re, intervencióra, pacifikációra? Alig hisszük, a korona boldogulásának forrása ez idő szerint a hármashegy és hámasfolyó tájékán buzog. Jó lesz ebből meríteni!

Ily kedvező mérleg birtokában tehát nyugodtan tekinthetünk a holnap elé és tehetjük ezt akár 365 izben is, mindennap.

Lehet házfelosztás, jöhetnek az új választások, maradhat, vagy mehet Fejérváry báró, szolgálhatnak a nemzetnek akár mézesmadzaggal, akár hurokkal, ez bennünket nem riaszt; minél rosszabbat forralnak ellenünk, annál kedvezőbbé alakul a nemzet mérlege!

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 9.

Kossuth Ferenc és Polónyi Géza csóóri kirándulása felett még nem tért napirendre a politikai világ. Mindenki élénken érdeklődik az utazás motivumai iránt. Az utazásról ma sokat beszéltek politikai körökben s mint ellenőrizhetlen forrásból jövő hírek mondják valami új megoldási terv merült fel, amelyet csak a mindenütt persona grata Szögyény Marich László nagykövet tudna keresztül vinni. Változott a helyzet, hogy az újságok kipattantották a dolgot.

Polónyi Géza ez előadásával a külsőségek azt mutatják, hogy még mindig érint-

most nem firtatom. — férjhez megy, nem dolgozhatik többé Minden mai leány ideálja: a férjhezmenés után megszabadulni a munka robotjától. A társadalmi sorompók pedig egyenesen elzárják előle azt a pár pályát, mit a férfiak nagy kegyesen megnyitottak a nőknek. Ma csak ép azok a nők keresnek kiket a végszükséglet kerget munkába, pedig dolgoznia kell minden nőnek. Komoly nevelés és felvilágosítás megfogja szüntetni az együgyű eldítéleteket. Legyen a nő önálló, munkáját fizessék meg becsületesen és férjének — ha van neki — legyen egyenrangú társa és ne lealázott, igába hajtott alattvalója. A művelt középosztálynak szakkítani kell a női munka és kenyérkereset iránt táplált ellenszenvével, a nő társadalmi felszabadításának művésznél, meg fog kellenni adni a nőnek a legteljesebb munkakört, hogy ő is csak úgy dolgozzék, mint a férfi.

A férfi: És bir e majd úgy dolgozni a nő?

A nő (kipirult arccal): Tiltakozom az ellen, hogy a nő képességeit és tehetségeit lekicsinyelje. A nő szorgalmasabb, kitartóbb a férfinnál és ha a fizikai munkában nem is képes a férfi erőpontjait elérni, számtalan tulajdonságai képesítik a legnehezebb, legkomolyabb munkák végzésére.

A férfi: Nehéz harcot vívni önnel szem-

kezésbe vannak Szögyény Marich Lászlóval. Ugyanis Wohl Lajos dr. a nagykövet titkára ma délelőtt a függetlenségi pártban járt és Kossuth Ferencet kereste. Az elnök azonban el volt foglalva a vezérlőbizottságban s így Wohl dr. Justh Gyulával beszélgetett el sokáig.

(A vezérlőbizottság ülése.)

A vezérlőbizottság mai ülését tegnap egész nap beható tanácskozások előzték meg. Az első találkozás délben volt s a függetlenségi párt elnöke csak délután négy órakor hagyta el a Nemzeti Kaszinót, ahova esti 7 órakor már visszatért, hogy éjfélig tanácskozzék a többi vezérrel.

A vezérlőbizottság ülése délelőtt 10 órakor kezdődött. Kossuth Ferenc elnökelt s részt vettek rajta a következők: Apponyi Albert gróf, Andrassy Gyula gróf, Bánffy Dező báró, Zichy Aladár gróf, Darányi Ignác, Rakovszky István, Polónyi Géza, Thaly Kálmán, Holló Lajos, Guluer Gyula, Szederkényi Nándor, Tóth János, Hoek János, Vázsonyi Vilmos, Kaas Ivor báró, Barabás Béla és Battyhányi Ti. vadar gróf.

A vezérlőbizottság mai ülésének anyagát tulajdonképpen a vezérek már tegnap előkészítették s így ma már az ülés elején lehetett látni, hogy nézeteltérések nem igen fognak felmerülni. Az ülés előjárójában Tóth János jegyző felolvasta azt a határozati javaslatot, melyet az elnapolás esetére Andrassy Gyula, gróf fogalmazott. Ez az igen hosszú határozati javaslat legelső sorban tiltakozik a Ház folytonos törvénytelen elnapolása ellen. A határozati javaslat kapcsán az első felszólalás Polónyi Gézáé volt.

(Andrassy javaslata.)

A vezérlőbizottság mai ülésén Andrassy Gyula gróf előterjesztette terjedelmes elborótumát a képviselőház elnapolása vagy, felosztása esetére. A bizottság érdembeni változtatásokat nem tett, csak egyes stólaris módosítások történtek. A szépen kidolgozott közjogi műért Andrassynak köszönetet szavaztak s felkérték őt, terjessze elő a holnapi ülésen. A határozat tartalmát a ma esti ellenzéki értekezleten ösmertetni fogják. A vezérlő bizottság kívánatosnak tartja, hogy a határozat holnap egyhangulag, minden vita nélkül hozassék meg.

ben; ez kétségtelen. De hiszen a társadalom nyit is tért a nő számára, hogy dolgozzék, hiszen ön is . . .

A nő: Ez csak áliumanizmus, megévesztés. A férfiak belátván, hogy mennyi hajadon marad pártában, belátván, hogy az özvegyek sem élhetnek meg a levegőből, hát nagy kegyesen juttatnak egy egy koncot a dolgozni akaró és erre rászorult nőknek is. Ohó! Nem ez kell nekünk. A női szabadkenyérkereset kell ide: dolgozzék minden nő, ne legyen urának alattasa, szolgája. Dolgozzék a hajadon, az özvegy, a férjes asszony is, mint a természetben is dolgozik a nőstény állat is a kenyérkeresés harcában.

A férfi: És tegyük fel azt az esetet, hogy a nő — mondjuk ön mint hajadon, kivéve a komoly munkából a részét, egyszerre csak — férjet kap. Mit tenne ön akkor?

A nő (zavartan): Erről nincs szó.

A férfi: De csak tegyük fel ez esetet. Dolgozzék ön akkor is, végezze ön akkor is nehéz robotot, ha családot kellene alapítania és férje az anyagi gondoktól megszabadítaná?

A nő: Gondolkozik: A női kenyérkereset kérdésének tisztára gazdasági és élet-tani az alapja. Az, ami az egész emberi életet, t. i. a szükségletek kielégítése. Beismerem,

(A horvát-barátság.)

Kossuth Ferenc elnök ezután bemutatta Csingria Péro dr. nak a horvát-dalmát tartomány gyűléséből küldött jegyzőkönyvét és határozatát, a melyben jelzik, hogy a vezérlőbizottsággal való hivatalos érintkezés céljából 5 tagu bizottságot küldtek ki. A vezérlőbizottság ezt örömmel vette tudomásul. E célból Kossuth elnöklete alatt bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Andrassy, Apponyi, Bánffy, Zichy Aladár és Polónyi Géza.

Polónyi Géza holnap, kedden este Fiuméba utazik, hogy a horvátokkal való tárgyalást előkészítse.

(Szögyény nem volt Budapesten.)

Néhány lap ma reggel azt írta, hogy Szögyény Marich László tegnap Budapesten volt s a Nemzeti kaszinóban tárgyalt a koalíció vezérével. Wohl Lajos dr. éppen ma délelőtt közölte Polónyi Gézával, hogy a nagykövet beteg és egyáltalán nem jöhet Budapestre.

Tudósítónktól az új folyamán a következő távirati értesítéseket kaptuk:

(Fejérváry Bécsben.)

Fejérváry, a nyughatatlan vérű generálianak nem elég a rengeteg kudarc. Egyre az újabbat keresi. Szerdán ismét Bécsbe megy a királyhoz. Hir szerint ez az útja a kabinet kiegészítésével függ össze. Már tudják is a neveket, a kik a jogtíró kormányban a másodszeri kinevezés után szerepelni fognak. Az egyik a híres Feilitzsch Arthur báró. Ő lenne a földmívelési miniszter. Lukács László a pénzügy miniszter és Héderváry a király személye körül. A grancsár tehát megint az aktív politika terére lép és jó helyre került. Tanácsot fog adni a királynak. Tanácsot ad tehát újra, szédületes tanácsaiból.

(Új választások.)

Az utóbbi időben igen sok szó esett az új választásokról. Kétségtelen, hogy van valami igazság ezekben a hírekben. Erre vall az a körülmény is, hogy a függetlenségi-párt, mint a „Nap” c. lap értesül már elkészült az új vá-

hogy ezt elfeledtem mondani és ez sokat változtat a helyzeten.

A férfi (mosolyogva): Tehát hátrálunk. Ha ön férjét kapna, nem volna hajlandó tovább is naponta fejletlen gyermekekkel vesződni?

A nő (egész sértődötten): Hát csak nem hisz olyan együgyűnek? Ha egyszer férjhez megyek nem bolondultam meg, hogy dolgozzam? Arra való a férj . . . (észreveszi magát, elpirul) Bocsnát, elszóltam magam. Mi mindig sokkal inkább vagyunk nők mint apostolok.

A férfi: (hozzálép a nőhöz, megfogja a kezét): És ha az a férfi arra kéré meggyedet, hogy hagyja abba a nehéz köznapi munkát és foglalja el helyét a családi szentélyben és éljen egyedül a férjének és családjának, az apostol szerepét pedig hagyja a pártában maradoit öreg kisasszonyoknak. Mit felelne ön erre — nekem.

A nő: (behunyja szemét és lehajtja a fejét majd hirtelen kirántja kezét a férfiéből és pajkos mosolyal szalad az ajtóhoz): Csengettek. Mennek kell a lányokhoz. Ha kíváncsi a feleletre, a jövő tizpercen itt megkaphatja. (Elszalad)

Vajda Ernő.

Jasztásra és a párt iroda minden előkészítő intézkedést megtett. A kerületeket is szervezik, hogy a nagy esemény bekövetkezése után készületlen ne legyen az ellenzék.

(Andrássy tiltakozó javaslata.)

Ma este az összes pártok értekezletet tartottak. A pártok értekezletén kivéve a szabadelvűeket, a Ház holnap ülésén való magatartással és Andrássy Gyula grófnak már fentebb nagyjában ismertetett határozati javaslatával foglalkoztak, a melyet el is fogadtak.

Andrássy Gyula határozati javaslata hangsúlyozza, hogy a magyar parlament szünete mindenkor alkotmányellenes volt. De alkotmányellenes továbbá az is, hogy a koalíció régen mint többségi párt még mindig meg nem bízott a kormányzással. A Fejérváry kabinet megbízása tisztán abszolutizmus és ezért vád alá helyezést követel. Alkotmányellenesek az örökös Ház elnapolások, a mi által a vád alá helyezés is lehetlenné van téve.

Határozottan tiltakozik az elnapolások ellen és az alkotmányellenes kormányzás ellen.

(Tisza a darabantok ellen.)

A szabadelvű párt értekezletén is izzó hangulat uralkodott. Különösen Tisza István tört ki erősen a darabont kormány ellen. Tisza indítványt nyújtott be, hogy az esetre, ha a Ház holnap elnapolnátnék, a kormánynak ezért rosszalás fejeztessék ki.

A párt elfogadta az indítványt.

Miután azonban a párt a rosszalás nyilvánítását a Házban nem teheti, mert a királyi kézirat felolvasása után a tárgyalásnak, vagy határozat hozatalnak nincs helye, más uton kívánja ezt a kormánynak tudomására adni.

Tisza után Sándor Pál kérdést intézett a választói jog reformja ügyében. A kérdésre Tisza kijelentette, hogy az általános választói jog kérdésében a párttagok állásfoglalásukra nézve nem kötelezhetők, de reméli, hogy a kiküldött bizottság az elkészítendő programmal a párttagok kívánságának eleget tesz. Hiszi, hogy a választói jog miatt a pártból kevesen fognak kilépni.

A debreceni villamos telep.

Döntés az ajánlatok felett

A tanács javaslata.

— október 9.

(Saját tudósítónktól.) Lapunk vasárnapi számában megírtuk, hogy a világitási bizottság foglalkozott a villamos világitásra kiadott pályázat ajánlatai ügyével.

A világitási bizottság javaslata, amely szerint a Siemens és Schuckert cég biztat meg a telep létesítésével, tegnap került a város tanácsa elé.

A javaslatot a tanács — érthetetlenül bár — de mégis elfogadta. Magáévá tette a világitási bizottság indítványát, hogy a telep építés a Siemens és Schuckert cégre bízassék.

A tanács határozata még nem befejezett dolog, mert a pályázók ajánlatai között egy igen figyelemre méltó ajánlat is van, így a közgyűlésnek módjában fog állni a legelőnyösebb költségelirányzatot elfogadni.

A mai tanácsülésről szóló részletes tudósításunk a következő:

Körner Adolf tanácsnok, mint a világitási bizottság elnöke terjesztette elő az ügyet a tanácsnak és tudatta a bizottság javaslatát, mely szerint a Magyar Siemens Schuckert műveket ajánlja a munkálatok kivételére. Előadta Körner, hogy négy számbavehető ajánlat érkezett be. Az általános villamossági részvény társaságé 416675 korona végösszegeben, Siemens-Schuckert művek 450150 korona, Ganz és társa 467885 korona és az Egyesült villamossági részv. társaságé 465289 korona végösszegeben.

Majd előadta, hogy a pályázat feltételeit az Általános villamossági r. társaság elfogadta, csupán azt kéri megengedni, hogy a szállítandó géprészek 16 százalékát Berlinből szerezzék be. Ezt a gyár azzal indokolja, hogy magyar gyártmányt teljes egészében azért nem szállíthat, mert neki Berlinben gyártelepe van, a hol a szükséges gépeket készülik.

A Siemens és Schuckert cég a pályázat minden pontját magáévá teszi és 3 esztendői jótállást vállal az általa felállított telepért.

A Ganz-gyár a pályázatban előírt 3 gépcsoportra nézve tett kifogást, nem szállíthatja, mert ez különféle átmeneteknek van kitéve s nem tudják előre, hogy például 3 év múlva milyen összegeket képviselhetnek a gépek.

Az egyesült villamossági r. társaság egy évi jótállást vállal és az építkezésnél szükséges vörös fenyőt erdélyi fenyővel pótolná.

Az összes ajánlatok között kétségtelen, hogy a legolcsóbb az Általános r. t. ajánlata azonban még sem vehető tekintetbe, mert éppen azokat a gépeket, amelyeket Berlinből szállítaná, Magyarországon is készülik s így a hazai ipar rovására menne ha ez a társaság nyerné el a pályázatot, továbbá Magyarországon gyártelepe sincs.

A Siemens Schuckert-cég még a legelfogadhatóbb eszerint, mert a 3 éves jótállást írásban terjesztette be s csupán azt követte ki, hogy az ellenőrzésben részt vehessen.

Ezzel szemben a Ganzgyár szombaton utóajánlatot tett, amelyben az előbbi 467,855 korona összegből 5 százalékot enged. Így a Ganzék ajánlata egy azon összegű, ép oly olcsó, mint a Siemens és Schuckerté. Az utóajánlat fölött a tanács hosszasan vitakozott. A vita különösen akörül forgott, hogy vajjon a pályázattól eltérően tekintetbe vehet-e a tanács később érkezett utó, vagy pótajánlatokat. Ugy határozta, hogy a pályázat tól eltérni nem lehet s így a Ganz féle utóajánlat sem jöhet számításba. A világitási bizottság a Siemens Schuckert céget ajánlja a villamos telep létesítésével megbízni.

Körner tanácsnok ezután rátér arra, hogy a helyi lapok azt állították, hogy a Siemens Schuckert cég nem magyar gyár. Erre nézve igazolást kért a gyártól, a melyeket becsatol s kitűnik az írásokból, hogy a cég jegyzése magyar, telepük is az országban, Pozsonyban van és igazgatóságuk tagjai előkelő magyar emberek.

Csoka Sámuel kérdést intézett a tanácshoz, hogy vajjon egyáltalán megengedhető, hogy a cégek az építkezéshez szükséges egy némely géprészeket külföldről hozzanak be, ha igen, akkor az általános villamos r. társaságnak engedje meg a tanács az előterjesztett 16 százalék anyagnak a külföldről való szállítását.

A tanács a kérdés felett úgy döntött, hogy a külföldről való importálás nem lehetséges s ezért az előadói javaslat figyelembe vételével a Siemens és Schuckert cégnek adta ki a villamos telep építését.

Mint értesülünk, a tanács e határozatát a törvényes időn belül meg fogják felelebbezni a közgyűléshez.

Kacérkodás.

— okt. 9.

Ki nem akar ma tetszeni és tetszelegni?

Ki nem nézi meg magát ma a tükörben: hogy áll a ruhám, a kalapom, a bajuszom, a virág a gomblyukban?

Igy volt ez már a régi időben, ma pedig, mikor mindenki a hiuságnak hódol, még százszor inkább úgy van.

Bizony nagyon sok gondot kell különkre fordítanunk, az embert ma külsejéről, ruházatáról itélik meg.

Ha valaki tulajdonképpen egy nagy semmi is, de ha csinosan kiöltözködik, a világ egész más szemmel néz reá.

Nézzük meg csak asszonyainkat, lányainkat, mikor a kalapokat vásárolják. — Órákat eltöltenek a boltban, sorra próbálnak minden kalapot. Illik-e az archoz, a szemhez, a ruhához s a frizurához?

Ez fontosabb kérdés a nőknél, mint egy országgyűlés, mert a kalap megválasztás, a kacérkodás legmagasabb foka a női hiuságnak, a tetszeni vágyának.

A kacérkodás léha világa emberi intézmény, mikor mindenki többnek akar látszani, mint a mi s ez által elpalástolni akarunk hibákat, foltokat, melyek, ha nyilvánosságra jutnának, szépségünknek, hírnevünknek csak ártanának.

Mind gyöngeség ez, mely velünk született, mely már a levegőben van, el van harapózva, melyről tulajdonképpen nem is tehetünk.

De ha szigorubban vesszük a kacérkodást, ez oly hiba is, mely sokszor a rosztá csábit és vezérel.

Apró, meesterséges fogásokkal akarjuk a figyelmet, a közérdeket magunkra terelni, hisz sok ember oly nagy gyönyörűséget talál ebben, ha magát az utcán sétálva, a színházban, a bálon, a turfon megbámultatja s jól esik lelkének, ha már csak az érdeklődést is maga iránt felelőre breszthette.

A szemek játéka, ez a büvös varázs, mely sok ember esztét elvette már, ez a kacérkodás leghivatottabb kifejezője, az elől kitérni nem lehet, rabbá tehet s megsemmisíthet egyaránt.

Egy szép szempár tekintete, nézése, kacsinása a szívbe nyílal s legédesebb érzelmeket ébreszti az emberben, ezzel kacérkodni a legveszedelmesebb játék is.

Mindehez jön még a kiöltözés, a kivágott ruhák, a picilábak feltűnése, mindmennyi eszközök, hogy úgy mondjuk: fogások, melyek az epedve bámulót hálóba kerítik s a szabadulás ezektől alig lesz lehetséges.

Nőink cigarettáinak is.

Ha tudnák milyen rosszul áll ez nekik amennyit levon női egyéniségökből, bizony azonnal letennék kezökből. Kacérkodnak a nők folyton a cigarettázással, hisz sok tökfilkó van, ki az efféle rossz szokásoktól is elragadtatja magát.

Bizony a kacérkodás csak üres fejű emberekre van hatással.

Hódítani csak szépséggel és szellemmel lehet.

+

Törvényhatósági élet.

Közigazgatási bizottsági ülés. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délután Domahidy Elemér főispán elnöke alatt ülés: tartott. Jelen voltak Wessprémy Zoltán főjegyző, Pénzes Sándor árvaszéki elnök, dr. Czeglédy Mihály tiszti ügyész.

dr. Losonczy Almos főorvos, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Latinovics Mihály állami főmérnök, Csányi Viktor tantelügyelő, Csapó István közgazdasági előadó, Kiss Ferenc bizottsági tag. A szakelőadók jelentéseit tárgyalják le.

Az adózás. Hajdumegyében erősen érezhető a nemzeti ellenállás. Befolyt a múlt hónapban egyenes adóban 8708, hadmentességi díjban, bélyegjövődékben 95,88, jogilletékben 20.071, díjjövődékben 171, dohányjövődékben 124.783, határvámjövődékben 13.057, fogyasztási és italadóban 30.383 korona. Az egyenes adóban a múlt év szeptember hónapi befizetéssel szemben 288.295 koronával kevesebb az idei befizetés, a hátralék pedig 1.471.151 korona, ami a múlt évihez képest 817.266 koronával több. Még a füstölésnél is meglátszik a nemzeti ellenállás, mert az idén 22.586 koronával kevesebb folyt be, mint a múlt hónapban. A fogyasztási adóban is 4085 koronával folyt be kevesebb.

Közegészségügyi viszonyok. A múlt hónapban is kedvezőtlenek voltak Hajdumegyében a közegészségügyi viszonyok, de az augusztusig mérten járultak. A ronszó toroklob 5, a vörheny 7, a hökhurut 3 községben, a kanyaró csak Hadházon fordult elő, míg a hasi hagymáz 12 községben, de mindenütt enyhe lefolyású volt. Előfordult 5 öngyilkosság, akik közül 4 akasztással, 1 lövéssel pusztította el magát. A természetes népszaporulat 99, mert 540 születéssel szemben 441 halálozás történt.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— október 9.

Holnap lesz a nagy nap,
Háboru vagy béke . . .
Ej, a bizonytalanságnak
Legyen egyszer vége!

Kossuth, vagy Luéger
Kormányoz-e minket?
Készítsük o palmát,
Vagy fegyvereinket?

Vagy, vagy! A békére
Ma is készen állunk,
S ha kell, harcba visszük
Életünk, halálunk!

Hapci . . .

B.: Egészségére váljék.
A.: Köszönöm szépen, már így megy ez pár nap óta. Kutyaül meghültem.

B.: Eléggé jól mutatja ezt orrának szép vörös volta.

A.: Ugyan ne gunyolódjék kérem, hisz azt sem tudom, hogy hol áll a fejem. Olyan az orrom mintegy vulkán, a szemem tűzben ég, a torkom majd kiszárad a forróságtól, a fejem zug, az orromban motoszkál valami . . . (furesábbnál furesább grimaszokat vág s a másik várakozásteljes arccal nézi) hapci . . . hapci . . .

B.: Egészségére váljék . . .

Ilyfajta párbeszédet akár százat is el lehetne lesni egy nap alatt. A hüvös őszi idő orvul megtámadott bennünket s megcsipett.

A szegény emberiség jó nagy része köhögve, krákogva, ümmögve jár-ke- ha muszáj — az utcán, élénk részvétet keltve mindenfelé. Hogy is ne: Ma nekem, holnap néked.

A nátha ellen nem is igen lehet védekezni. Orvul támadja meg az embert, mint a vadászó. Akárhogy vigyáz magára, ha meg vagyon írva a sors könyvében, hogy náthát kap, hát nem kerül el.

A náthások szidják szapulják az őszt, amely ilyen kellemetlen nyavalyát zudított a nyakukba. Tényleg oly hirtelen jött az őszt,

hogy váratlanul lepott meg mindenkit. A forró nyár egy éjszaka alatt eltávozott s másnap hideg, csipős őszi időre ébredtünk.

Az első otthonfelejtett felöltővel, az első nyitva felejtett ablakkal azután megjött a rendes csapás: a nátha, svagv mint a náthások mondani szokták a: dátha.

Hapci . . .
Egészségére váljék . . .

— Debrecen és a választások.

E pillanatban, úgy látszik, van arra kilátás, hogy a király és az új többség közt létrejöhet valami egyezmény. Ha nem sikerül a törekvés, biztos a Fejérváry-kormány visszahelyezése, tavasszal — vagy talán előbb is — következnek az új képviselőválasztások. Annyi bizonyos, hogy az ügyvivő kormány kebelében erősen készülnek a sok pénzzel, sok katonával, tehát erős és pazar kézzel keresztülvendő választásokra. A kormány megbízottai kerületről-kerületre járnak és jelöltek fogdosnak a kormány új programjának és a kormány által elrendelt általános titkos szavazatjog alapján megejtendő választásokra. A kormány csoportjának elnevezése *Haladópart* lenne. A mint bennünket értesítenek, Debrecen mind a három kerületének szemeltek már ki jelöltet. Ezek lennének — ha ugyan vállalják — az I. kerületben dr. Jászai Viktor, jogakadémiai tanár, a II. kerületben Végh Gyula rendőrfőkapitány, a III. kerületben György Endre, a jelenleg földmívelési ügyvivő. Az összeállítás mindenestre érdekes, várjuk a további fejleményeket.

— Az ifjuság fátylászmenete. Elmult október hatodika Erre a napra tervezte a kollégiumi ifjuság a fátylászmenet rendezését, mellyel Debrecen város politikai demonstrációjának óhajtott kifejezést adni. Az engedélyt azonban a polgármestertől e hónap 10-ére, azaz mára kapta meg. Ennek okát — mellesleg mondván — tudni szeretnők. Felhívást intéz ezután a nemes diák ifjuság városuk polgáraihoz, hogy minél nagyobb erővel támogassák, a haza érdekében történendő magasztos föllángolásuk érzelmeinek kifejezésére juttatásában. Holnap este 8 órakor indul a menet a kollegium udvaráról, ahova várja ekkorra a fátylász is magával hozó hazafias polgárságot, a főiskola ifjusága.

— Csokonai szülőháza és a város. Ismeretes, hogy Debrecen városa nagy költő fiának emléke iránt érzett kegyeletét lerovandó megvette a Hatvan. u. 23. számú házat, amelyben Csokonai született. Ezt a házat a debreceni különféle kultur intézmények elhelyezésére szánta a város. Így ott akarják berendezni a muzeumot s ott helyezik el a Csokonai kört, továbbá a Gönczy egyesületet. A város tanácsa tegnapi ülésén foglalkozott Csokonai szülőházának berendezése kérdésével s megbizta Oláh Károly kulturtanácsnokot, hogy a három intézmény között az épület egyes részeit megossza. A terv szerint az elhelyezések így történnek. A ház keleti egész szárnya és a nyugati szárny udvari része a városi muzeumot, Csokonai kört és Gönczy egyesület fogja magába foglalni. A ház homlokzati részén az I. és II. kerületi egyesített rendőrkapitányság hivatalai lesznek. A rendőrség házbővét a tanács a házépítéstől továbbra is kitalja s az összeget mindaddig, a míg a hivatalok a Csokonai házban lesznek a kultúrpalota alapjához csatolják. A rendőrség e hó 15-én költözik a Csokonai házba. A többi kulturintézményt pedig még e hó folyamán helyezik el az egyes szobákban.

— A város osztorházása. Debrecen város jogügyi bizottsága holnap, kedden délután tartja meg ülését. Ezen az ülésen a város vízvezetési és osztorházási tervét fogják újból tárgyalás alá venni. Lehetséges,

hogy ez a rengeteget vajudó ügy most máf végre arra az utra terelődik, a mely ut a megvalósuláshoz vezet.

— Koporsós tüntetés a fővárosban.

Egy budapesti krajcáros ujság közli ezt a különösen hangzó hirt: A képviselőház keddi ülésére nagy esőndben készül nagyarányu tüntetés. Nem a szocialisták tervezik, hanem az egyetemi polgárok. Az a terv, hogy kalapjukon lengő gyászfényűvel vonulnak a képviselőház elé, ahol a koalíció vezéreit és a nemzeti küzdelem katonáit néma kalapemeléssel üdvözlölik. Indítvány tétetett arról is, hogy a menet élén négy ifju koporsót visz, amelyre ez az irás lesz festve: „A magyar alkotmány.” Az egyetemi ifjak ma este indítanak ez ügyben nagyobb mozgalmat és részvételre kéri majd a polgárokat is. Ugy tudjuk, hogy a rendőrség a be nem jelentett szándékról már tudomást szerzett.

— Békéltető bizottsági ülés. Az ipartestület békéltető bizottsága e hó 13-án Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnöklete alatt rendes ülést tart, melyen peres ügyeket tárgyalnak.

— Debrecen csavargói. Hába, se-hogy sem akar esőkkenni városunk csavargóinak és rézageseinek száma. Ezek az urak nagyon jól érzhetik magokat, dülöngöznek az utcán, a mustból jól behajitnak s részegen fekdünek az utcán. Nyári estéken ez nem kellemes, de a hideg beálltakor csak kellemesebb volna a szobában fekdüni. Lesz is elszállásolás a rendőrségen, soknak se ruhája, se eszímája nincsen, berug és szivesen veszi, ha lezárják, ha az ugynevezett hüvös helyre őket elteszik a lábálól, itt legalább védett helyen vannak s nem kell tartani esőtől és hideg szélőtől. Helyes intézmény is ez az elkvártélyozás, még ha a rendőrségen is, mert legalább a szegény ember valahol meghuzódhatik. Hiszen neki nincs pénze, nincs jövődéke, garasa, nincs miből ruházkodnia, de a jó befűtött szobában s kosztolás mellett, ha nem is vigan, de legalább kellemesen eltelik az idő s a telet majd valahogy csak ellehet tölteni. Nemcsak egyesek, de egész társaságok csavarognak az utcán, berugva a szüreti létől, vig dalokat énekelve, mit sem törődve azzal, mi vár rájuk. Milyen boldog is lehet az, kinek eszé: elveszi a szesz!

— Vasuti internátus Szatmáron. Egészen zajtalanul emelkedett fel a M. A. V. harmadik táp és nevelőintézete Szatmáron, mely 300 gyermeket képes befogadni. — Az internátus igazgatója dr. Menszáros Zoltán a M. A. V. elnöki titkár, főgondnoka Fábri Károly M. A. V. ellenőr. Az intézet szeptember 1. helyett csak most lett teljesen készen: van 270 elemi iskolai és 27 gimnáziumi növendéke. Az intézet ünnepélyes megnyitását a M. A. V. igazgatósága október 20-ra halasztotta. A magyar vasuti internátusoknak az a célja, hogy a M. A. V. olyan tisztjeinek és alkalmazottjainak a gyermekeit akik nemzetiségi vidéken vannak alkalmazva, és ahol nincs megfelelő iskola, ingyen iskoláztassa s jó magyar érzésű ifjakká nevelje.

— Mennyi a gyerek. Az anyakönyvvezető hivatalban megjelent tegnap egy jóképű atyafi.

— A gyerek miatt jöttem — szölt.

— Született, vagy meghalt?

— Született, hál' Istennek. Csak lesz neki is helye a többi mellett.

— Van-e sok?

— Volna, — feleli az ember — vakargatva a fejét, hogyné volna!

— Ugyan mennyi?

— Öt, . . . vagyis várjon csak, ne írja még . . . öt volna? . . . hogy is van már . . .

Aztán kezdi őket számlálgatni az ujján, elvégzi, kezdi elülről, míg beleszól az anyakönyvvezető.

— Tán nem tudja, hány gyereke van!

— Engedelmet kérek, meg vagyok egy kicsit zavarodva, de sokat járok küküba s a gyerekek leginkább a k k o r szeretnek születni.

— **Szakosztályi ülés.** A cím és szobafestők szakosztálya a hó 12-én délután 3 óráig az ipartestület tanácstermében ülést tart. Az ülésen a szakügyekkel foglalkoznak.

— **Kereskedelmi esti szaktanfolyam.** Az üzleti pályán nélkülözhetetlen szakismeretek elsajátítására alkalmas nyújtandó, a helybeli Kereskedelmi Tanintézet mint más-ekben, ugy az idén is nyit szaktanfolyamot felnőtt intelligens egyének részére. A tanfolyam a hó 11-én, szerdán, esti 8 órakor nyílik meg. Addig is beiratkozhatni még a felső kereskedelmi iskola igazgatójánál. A beiratkozáshoz bemutatandó a keresztlevél és lefizetendő az egész 40 K-nyi tandíj.

— **Hentes szakosztály ülése.** E hó 14-én a hentes szakosztály az ipartestület tanácstermében ülést tart. Az ülés tárgya a vidéki szállítás megbeszélése lesz.

— **Becsületes megtalálók.** Daniések György Varga utcai lakosnak néhány héttel ezelőtt elveszett egy arany gyűrűje, melyet állítása szerint mint utóbb megtudta Pásztor György és Gönczi János vele egy udvarban lakó ismerősei megleltek. A becsületes megtalálók azonban igyekeztek ezt eltitkolni előtte, sőt most, amikor már a károsult megtudta a dolgot és visszakérte tőlük elveszett gyűrűjét, azon a címen, hogy atalált ékszer az ő tulajdonukat képezi, megtagadták annak visszaadását. Daniések György ezért feljelentette a két embert a rendőrségen.

— **Köszönet.** Gr. Waldeck Frigyes a most lefolyt galamblovászat alkalmával a siketnémák intézete növendékeinek küldött 50 galambot, mely szives adományérti hálás köszönetet mond az intézet igazgatóságára.

— **A pálinka áldozata.** Az utóbbi időben az alkohol ugyancsak szedi az áldozatait. Az elmúlt héten három embernek okozta halálát a szesz italoknak mértéktelen élvezése. Ujabbban az iszákosságának lett az áldozata özv. Mocsok Mihályné Rakovszky utca 9 számú lakos is. A derék asszony életében mindig nagy előszeretettel viseltetett a jóféle nyakolaj iránt, melynek különösen most utóbb már teljesen rabja lett. Ugy esett a dolog ugyanis, hogy hű élete párja, Mocsok Mihály ezelőtt két héttel elköltözött a sárgolyóról. Itt hagyta tehát az anyust egyedül ebben a nagyvilágban. Ez a körülmény nagy változást idézett elő a szerető hitves lelkiállapotában. A veszteség nagyon keserűségében fogadalmat tett, hogy nem sokára követni fogja férjét a sírba, mert egy nagában ugyis csak teher neki az élet. Pálinkába fojtotta hát bánatát és ezzel követte urát a tulvilágra. Tegnap este halva találták lakásán egy székben ülve, előtte az asztalon egy félig kiürített pálinkás butykos volt, melyből végéig utolsó percéig szopta magába a hűs cseppeket. Haláláról szomszédai értesítették a rendőrséget, honnan Bikfalvi rendőrbiztos jelent meg dr. Varga Emil kerületi orvossal a helyszínén. Özv. Mocsok Mihályné hulláját beszállították a kórházba és holnap el fogják temetni, anélkül, hogy felboncolnák, miután kétségtelenül meg lett állapítva, hogy a sok pálinka ölte meg öki gyelmét.

— **Három hastifusz.** A hidegre vált időjárás dacára ma ismét három hastifuszos esetet jelentettek be az orvosok.

— **Verekedő kőműves tanonc.** Még a vasárnap éjjeli mulatozástól volt mánoros a feje tegnap Harangozó János kőműves tanoncnak, amikor a Tizenháromváros utcán baktatott hazafelé. A berugott suhanceal szembe jött a járdán Kovács József öreg munkás, akibe minden ok nélkül belekötött, rátámadt és többször arculverte. A bántalmazott ember a nála levő vaslapáttal véde-

kezett, melyet azonban ellenfele kicsavart kezéből és ellene fordított. A megvert munkás a garázdálkodó kőműves tanoncot feljelentette a rendőrségen.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterem **Plac utca 44. dr. Ujfalussy-ház.** Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejárataánál levő szaktáblában.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZINHÁZ.

MŰSOR.

Kedd okt. 10.: „Faust“ Opera.
Szerda okt. 11.: „Erény utjai.“ vigjáték.
Csütörtök okt. 12.: „Baba.“ Operette.
Péntek okt. 13.: „Aszfaltbetyár.“ Énekes bohózat.
Szombat okt. 14.: „Nagyapó.“ Énekes vigjáték.

* **Aszfaltbetyár.** Ez a bohózat csupán oly élénk és összevágó előadás után érvényesülhet, a minő a mai volt. Ma már a közönség is tisztában volt Smok urral, a „Magyar Hírlap“ kitűnő figurájával és élvezhette annak speciális jargonját a szolgailag magyarra fordított német beszédet. Elvégre sem lehet mindig „Faust“ ot és „Hamlet“-et adni, néha elő kell rántani Feld Mátyást és Faragó Jenőt is, az ő nyári színházi légereikkel. Azért ma már szívesen kacagtunk az ügyesen, változatosan összeállított tréfáságnak és megboosátjuk tulajdsait, kivált ha az igazgató megígéri, hogy nem csupán a budapesti szinkörök, hanem a „Nemzeti Színház“ és a többi nagyobb színház ujdonságait is színre hozza. A mai előadás — ismételjük — kitűnő volt, persze bohózati értelemben. Falrengető kecajt játszottak ötletes, vidám játékokkal különösen Főti Frida Sz. Gárdonyi Teréz, Polgár Sándor, Kondor Ernő, Sarkadi Vilmos, Deési Alfréd, Arkosi Vilmos stb. A hosszú napot nagy számú közönség rövidítette meg magának a mai estén. — **Pályadíj.** Őt példányban szolgáltunk a Kristóffy ügyvivő fotográfiájával a szintársulat ama férfitagjának, a ki az „aszt“ szót leghelyesebben mondja és nem ejti ki „aszt“-nak. Pályázhatnak Arkosi, Deési és Ternyei urak is.

* **Ember tragédiája.** A színházi iroda közli az alábbiakat: Madách örökbecsű klasszikus alakítása, az „Ember tragédiája“ lesz a jövő heti műsor érdekessége. A darabot Zilahy Gyula a tatai féle díszletekkel hozza színre, a melyek közel 40 000 koronába kerültek. A darabban Adámot felváltva Teranyi Lajos és Deési Alfréd játszik, Lucifert Szakács Andor, Évát Jessenszky Irén, Péter apostolt Békés Gyula. A darabból naponként folynak a próbák.

* **Nagyapó.** Szigligethi 108 szindarabja közül a legkiválóbb magyar énekes vigjáték a „Nagyapó“ a melyet szombaton elevenít fel Zilahy vigjátéki személyzete. A híres jó szerepek a legjobb kezekben vannak.

* **Erény utjai.** A színházi iroda közli: Holnap este az „Erény utjai“-ban lép újra a debreceni közönség elé Almássy Lola, a kinek ismét élénk érdeklődés mutatkozik.

TAVIRATOK.

Szentesi küldöttség a vezéreknél.

Budapest, okt. 9. Szentes város nemrégiben Kossuthot, Apponyit és Bánffy Dezső bárót diszpolgárává választotta. A diszoklevelet ma népes küldöttség hozta Budapestre és átadta a népszerű politikusoknak.

Ujabb zavargás Oroszországban.

Moszkva, okt. 9. Vasárnapra virradó éjjel a Tverskaya köruton gyűlés volt. Mint hogy a tömeg a feloszlásra való felbivásnak nem engedett, a csapatok vaklövésekkel tüzeltek rájuk, mire a tömeg revolverlövésekkel válaszolt. Az egész nap folyamán munkáscsoportok cirkáltak a körutakon, de zavargás csak egy helyen volt. A Tverskaya utcában ugyanis téglákkal hajigálták a kózákokat a háztetőkről, amit a kózákok tüzeléssel viszonoztak. Erre a Tverskaya utcát elzárták és 200 embert letartóztattak.

Pétervár, okt. 9. A tegnapi Tverskaya utcai zavargásnál a kózákok 8 péket megölték és kettőt megsebesítettek. A zavargók egy rendőrt és két kózákot megölték. Sok rendőr és munkás megsebesült. Egy Herusky nevű tanárt, aki ép akkor haladt el a Tverskaya utca mellett, megsebesítettek. A főutca katonaság tartja megszállva.

A norvég kérdés.

Helsingfors, október 9. A király elutasította a szenátusnak azt a kérését, hogy 1905-ben rendkívüli ülészsakra hívja össze az országgyűlést, de hozzájárul a szenátusnak ahhoz a javaslatához, hogy az 1906. évben a közoktatásügy, az államadóságok törlesztése és más közszükségletek által igényelt kiadások fedezésére 3.366.670 márkányi összeget vegyenek előlegképpen az állampénztárból és meghagyta a szenátusnak, hogy a jövő évben ennek az előlegnek a visszatérítésére vonatkozólag terjesszen elő javaslatot.

Budapesti gabonatőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, okt. 9.

A tőzsde az izraelita ünnep miatt ma zárva volt.

Törvényszék.

§ **A váltóhamisító banda.** D. Nagy Imre és társainak bűnpörének tárgyalása még mindig tart. Nap-nap ujabb érdekes esetekkel szaporodik a váltóhamisító banda eddig kiderített szélhámososságainak sorozata. Tegnap délelőtti 10 órától késő délutánig tanfolyamatok folytak. Kihallgatták Andirkó Gábor napszámot a ki előadta, hogy a múlt év július egyik napján egy külsősori csapatban iddógált és ott megismerkedett a banda néhány tagjával, akikkel mulatozni kezdett. Sokáig együtt maradtak a koresmában, mialatt őt anyira leitatatták, hogy nem tudott magáról. A furfangos emberek részegségét kihasználva aláírták vele egy váltóra Baray Márton jómódu debreceni gazda nevét. Reggel azonban mikor kialudta mánorát és eszébe jutott a dolog és felkereste a mulató cimborákat, akiktől nagy fenyegetések árán sikerült visszaszerezni a hamis váltót, melyet azonnal megsemmisített. Murvai András tanyai lakos Junoc József a ravasz pénzügyosoknak a banda legagyafurttabb tagjának egy érdekes stiklijéről tett leleplezést. Elmondta, hogy a szélhámos alak gyakran megfordult náluk, és ügyvédnek adta ki magát. Ez időtájt történt, hogy a feleségének meghalt az apja, akiről örökség maradt rájuk. A rokonság azonban perrel támadta meg a végrendeletet és ők elhatározták, hogy ügyüket rábizzák egy ügyvédre. Minthogy pedig Junocot ismerték, hát hozzá fordultak, aki készséggel állott rendelkezésükre. Az ügyvéd aztán állandóan szípolozta őket, pénzt, élelmiszert esalt ki tőlük, míg egyszer megtudták, hogy csalóval van dolguk, és akkor kiutasítottak Junoc urat. Az ügyben beidéztek tanunak Junoc feleségét is, aki azonban élt törvényadta jogával

és nem vallott. Juncera nagyon terhelt vallomást tettek még Erdős Jolan és Vibirál Gizella varróleányok, akik nem régen még a feleségének varróműhelyében dolgoztak. A tanúk kihallgatása a délutáni órákban véget ért és azután a perbeszédre került a sor. Dr. Bálint Zsigmond ügyész tartalmas jogi érvekben, gazdag beszéde belenyullott a késő esti órákba. Az ügyész bizonyítékok hiányában a banda egyik veszedelmes tagja D. Nagy Imre ellenét esetben egy Bojer nevű másik tag ellen pedig teljesen elejtette a vádat. A vádbeszéd egyébként Juncera, mint főbűnösre kéri a legnagyobb büntetést, aki irányítója volt a bandának és értelmi szerzője az elkövetett csalásoknak. A tárgyalás folytatása holnap a védőbeszéddel kezdődik és még a déli órákban ítélet hozatal is várható.

§ A Zeysig-ügy. A mai nap legnagyobb eseménye a Zeysig-féle ügyben az volt, hogy esetei Herzog Péter báró megjelent tanúkihallgatásra dr. Bakonyi vizsgálóbíró előtt. Délelőtt fél 11 óra tájban jött a báró, a kit a vizsgálóbíró nyomban kihallgatott. A báró kihallgatás alkalmával előadta, hogy az egész ügyről nem tudott semmit, mert elutazva volt. Mikor visszatért, megmutatták neki a röpiratot, de ő hozzá sem nyúlt, mert utálta az egész ügyet. Utánna dr. Gyöngyösi József ügyvédet, a dohánykivitel r. társaság jogtanácsosát hallgatta ki a vizsgálóbíró. Dr. Gyöngyösi magával hozta Banneth Sándor arcképet és a r. társaság berlini tisztviselőinek névsorát. Ezt a névsort és az arcképet maga a vizsgálóbíró kérte a multkor Tolnai Arnold vezérigazgatótól, aki megígérte, hogy befogja ezeket szolgáltatni. Igéretének a vezérigazgató most eleget tett, amennyiben a r. társaság jogtanácsosa utján a vizsgálóbíróhoz juttatta a két névsort és az arcképet.

Szerkesztői-posta.

S. J. Helyben.) Tárca cikkét és versét vettük. Legyen szerencsénk délelőtt 10 óra után, vagy délután 4 óra körül.

T. J. Elvagyunk látva verssel, rendes munkatársainktól.

Színházlátogató. Ön azt írja nekünk, hogy már nem igen vágyik a színházba. Ezen csodálkozunk, hisz az idény még nem régen nyílt meg, helyes véleményt a társulatról még mi sem mondhatunk. Tagadhatatlan azonban a két tény, hogy ha Zilahhi igazgató 6 éven keresztül a debreceni közönség szeretetét és elismerését óhajtja, ugy jobb erők után kell néznie s rajta lenni, hogy a díszletek a debreceni színházhoz méltók legyenek. Van még sok, sok hiba, de ezek majd csak fogyni fognak. Mirezünkről különben legjobb indulattal vagyunk eltelve Zilahi és társulata iránt.

Teréz. Drámát, sem eredetit, sem fordítást nem olvashatunk és nem közölhetünk.

„Itt élned halnod kell!”

— Regény. —

Írta: Inotay Béla. 20.

III.

Ut a hónapos-szoba felé!

De hát itt is csak az anya fősvénysége a hibás. Miért nem házasítják ki a leányt, hiszen néhány száz forinttal akadna jó férjre még tanító is elfogadná a kezét. Volt ilyen története a megboldogult öreg urnak is, ha nem azzal másként bántak ám a szülői. — Akkor a leányt férjhez adták az orgoványi molaár-mesterhez, az urfit pedig elküldték Bécsbe, a hol kiverte a fejéből az egész bohósodást. Hiszen ott ismerkedett volt meg a méltóságos asszonnyal is!

Itt gondolt magában valamit az öreg eseléd, de hogy mit, azt már nem bizza reánk.

Meg az a fősvénykedés! Béla urfi lemondott mindenféle jussáról. — Furcsa. Ugyan miért? Nem fogják ellenezni, hogy a tanító kisasszonyt elvegye. — De hát miért kellett olyan nagyon sietni azzal az aláíratással, mikor ugy sem veheti el a kisasszonyt, a mig biztos kenyeret nem szerezhetett. Abba bizony évek telhetnek bele, ezalatt pedig elfeledkezhetnek mindenféle bolond ábrándokról. — El biz azt, bizonyosra veszi János. Ő hozott pénzt az urfinak a mamától. Havi pénzt nem küldenek neki egy fillért sem, hanem az első napok költségeire kapott kétszázötven forintot. Ez az Eksau tálencsége! Tudja is Béla urfi, vajjon sok e az, vagy kevés. Zsebre vágta és ezzel rendben van.

Még tovább monologizálna a Serénkek öreg szolgálója, hanem ezalatt elkészült a csomagolással. — Jelenti Bélának, hogy kézen vagyunk.

Annál jobb, Béla fölkeresi édesanyját. Ott ül szokott ablakában és nagymennyiségű bogárszárnyat rendezget kisebb papirdobozkába. A pörül járt szarvasbogár-garnitúra is előtte hever és reparálásra vár. — Nincs ügyes segítő a méltóságos asszony körül. — „Annak magának is vannak bogarai!” jegyzi meg a maliciózus Aladár. Végezzen a báróné egyedül a magáéval.

Nincs senki a teremben. Béla anyjához lép. Kény csillog a szemében s megindulva hajlik az anya kezére.

Serénké ezáltal nem vonja vissza ezt a szigorú kezét, hiszen Béla elvégre is némi áldozatokat hozott. — A család érdekeinek; persze, hogy a család érdekeinek. A mit ő maga rontott, annál több fényvel takarhatja be a másik. — Bucsura mindenesetre szóba állhatunk hát.

— Isten áldjon meg, édesanyám! Bozsáss meg, ha bánatot okozok!

— Nincs mit megbocsátanom. Magad ellen vétkezel inkább.

— Ne hidd anyám. Senki ellen sem vétkezem. Magam ellen nem, mert boldogságomat vívom ki. Ez majd téged is kiegészít, ki most elborulsz fölöttem. Vagy vétkezem a családi név ellen? Érzem magamban, hogy híressé teszem a Serénk nevet s dicsőséget hozok reá. Hallani fogsz arról, jó anyám!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az őszi makkárverés, mely a Pácon és Bánkon folyt le, eredménytelen maradt. Az ottani lakosok ugyanis összebeszélés folytán a 800 korona kikiáltási ár helyett 700 koronát ígértek a makktermésért. A tanács mai ülésén nem hagyta helyben az árverés eredményét, hanem kimondta, hogy a kasszálóbirtokosok kötelesek minden egyes sertés és juh után, melyet makkoltatás végett az erdőbe behajtának 2 koronát fizetni. Az árverezők a tanács ezen bölcs intézkedését bizonyára hosszu orral fogják tudomásul venni.

Az állatbetegségek. Hajdumegye területén a lépfene szórványosan Hajdunánáson, Tégláson és Hajduszoboszlón, a takonykór Nádudvaron és Hajduszoboszlón, a járványszerű sertésvész pedig Hajduböszörményben, Felsőjézsán, Földeesen és Nádudvaron pusztított.

Városi Színház.

Bérlet 13. szám. (A)

Kedd, október hó 10-én:

FAUST.

Opera 5 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Faust doktor	— — —	Békefi Lajos.
Mephisztó	— — —	Polgár Sándor.
Margaretha	— — —	Zilahyné Vilma.
Valentin, ennek bátyja	— — —	Arkossy Vilmos.
Máriha, öreg dajka	— — —	Radó Anna.
Siebel	— — —	Fóti Frida.
Wagner	— — —	Kiss József.
Egy koldus	— — —	Gazdácska L.

Holnap, szerdán, október hó 11-én

Az erény utjai.

Vigjáték.

**A Horváth féle
gőzfűrésztelepen vágott tölgy-
tüzifa 100 kilogrammonként
75 korért kapható.
Nagyobb vételnél árkedvezmény.**

A legjobb arc-
szépítő szer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Eps-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor bárom színben, fehér, rózsás és krém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész

uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS gyógyszerertárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Sérvben szenvedők!

Keleti-féle legújabb cs. és kir. szab. sárvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legtökéletesebb a maga nemében! Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által felülmul minden más gyártmányt. **Árak:** Egyoldalu / Kétoldalu
12 korona. / 24 korona.

Ujdonság! Ujdonság!
Cs. és kir. szab. Keleti-féle

Gummi-sárvkötő
szarvasbőr védővel és biztonsági övvel Különösen gyenge és nyomást nem tűrhető egyéneknek kitűnő szolgálatot tesz, **éjjeli használatra melegen ajánlható!** **Ára!** Egyoldalu / Kétoldalu
10 korona. / 20 korona.

: S á r v k ö t ő k :

valódi angol acéls rugóval, egyszerű, de igen szolid és tartós kivitelben!

Hásvkötők, köldökkötők havibajkötők heretartók, (suspensorium.) **Gummi-görccsérharisnyák** stb. nagyválasztékban **Kérjen ingyen és bérmentve — 1000-élt több ábrával ellátott — nagy képes árjegyzéket.**

KELETI J. Orvosi műszergyáros
Bpest, IV. keá. Korona
herceg utca 17 szám,
a főtisztelendő szervita-rend zárda-palotájában
Gyár **Központi városház Alapítatott 1878.**

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra az őszi divat ujdonságai

Divat keimek
Angol flanellek
Posztók Costümre
Mosó velezek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

Egyedüli gőzbutorgyár Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legszolidabb kivitelben legjűtányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

Óriási SZERENCSE TÖRÖK-nél!

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **21 millió** koronánál több **nyereményt** fizettünk ki nagyraecsuült vevőinknek; ezek között a **két legnagyobb** nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat a 600.000 koronás főnyereményt,
a legnagyobb 400 000 koronás főnyereményt,

továbbá 4 á **100 000**, 3 á **90.000**, 2 á **80.000**, 3 á **70.000**, 3 á **60.000**, több **50.000**, **40.000**, **30.000**, **25.000**, **20.000**, **15.000** és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 17-ik magyar osztálysorsjátékban

110.000 sorsjegyre ismét 55.000 pénznyeremény jut
és összesen **14 millió 459.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve mellett

álló szerencseszámot!

Sok pénz szépe varázsolja az életi. Talán megtepi a ferj a feleséget vagy az asszony az urat a neve mellett álló sorsjegy megvételé által e v főnyeremény. A vételen nagy szre et j tzik az életben re könnyen meg lehet, ha y epp n egy szerencses veletlen folytán a neve mellett számot választ, melyre egy nagy nye em ny jut.

Ádám, Adél	12115	Dezsi, Erzsébet	65875	Iván, Jolán	2322	Óró, Melánia	21451
Ágoston, Ágnes	3223	Éde, Eszter	4043	Jakab, Józsa	93222	Óró, Sarolta	55177
Adél, Ágnes	22337	Elek, Etel	41799	János, Judit	35597	Pál, Sándor	2327
Agoston, Amália	65017	Elemér, Flóra	107273	Jana, Juliska	54835	Péter, Olga	55315
Aladár, Anna	41777	Emil, Francisza	32443	József, Karolin	17329	Pista, Paula	101909
Albert, Anatólia	74396	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katiola	66774	Richard, Relagie	8483
Alfréd, Apollonia	20192	Erzs. Genoveva	52551	Károly, Katalin	48741	Robert, Petrusa	37787
Ákos, Áronka	101901	Ferenc, Gertrud	12111	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Rozsika	12533
Ábrám, Beria	59901	Friyes, Gabriella	93989	Kriszta, Klótild	1279	Salamon, Regina	6527
András, Blanka	35269	Fülöp, Gizella	69037	Lajos, Kornelia	109707	Samu, Rozsika	17719
Antal, Borbála	3392	Gábor, Hedvig	20799	László, Krisztina	56919	Sándor, Rozalia	23101
Arnold, Boriska	83372	Gáspár, Heléna	79747	Leo, Kunigunda	96822	Simon, Sári	107397
Arpad, Betti	32177	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamas, Sarolta	48569
Arthur, Bella	105917	Géza, Hermína	38997	Lőrinc, Lenke	66022	Tibor, Szeren	73377
Arndt, Brigitta	13223	Gusztáv, Hilda	2736	Mánó, Leonia	6270	Tham, Theodora	2727
Alfia, Cecília	52333	György, Ibojka	55487	Márcus, Lúcia	34484	Tivadár, Teréz	33950
Balazs, Cornelia	74397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lina	95297	Tobias, Teréz	55477
Bálint, Bora	24931	Henrik, Ilona	34477	Mátyás, Milmilla	52977	Vendel, Valéria	29905
Bernad, Borotta	9901	Hermann, Ilma	92792	Mihály, Rozsa	24292	Vilmos, Veronika	101011
Bela, Cecilia	35277	Hugó, Ilka	46495	Miklós, Margolna	65144	Vinco, Vilma	50988
Benedek, Eufemia	108855	Ignác, Irén	12115	Miksa, Mária	2852	Vince, Vilma	12113
Bernát, Emma	51377	Illes, Irma	45273	Mór, Marel	12806	Zoltán, Zsófia	65965
Dániel, Ernesztin	101911	Iszabella	109333	Nándor, Mária	109339	Zsigmond, Zsuzsanna	8481
Dávid, Eva	16864	István, Janka	27174	Orbán, Mártha	26734		
Dénes, Evolin	32157	Izidor, Johanna	53077	Oszkár, Matild	67197		

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000 korona;**

továbbá 1 jutalom **600.000** 1 nyeremény **400.000**, 1 á **200.000**, 2 á **100.000**, 1 á **90.000**, 2 á **80.000**, 1 á **70.000**, 2 á **60.000** 1 á **50.000**, **40.000**, 5 á **30.000**, 3 á **25.000**, 8 á **20.000**, 8 á **15.000**, 36 á **10.000** korona és még sok egyéb nyeremény

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt. —.75, vagy **1.50**; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt **1.50** vagy **3** korona.
¹/₂ „ „ „ **3.—**, „ „ „ **6.—**; ¹/₁ „ „ „ **6.—** „ **12** „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beklűdése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. október hó 22-ig

hozzánk bizalommal beklűdeni, miután fenti szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. és T. SA

Sürgőycim: **bankháza, BUDAPESTEN** Sürgőycim: **Török, Budapest.**

H a z á n k l e g n a g y o b b o s z t á l y s o r s j á t é k - ü z l e t e .

Főáruclánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46 s. I. fiók: Váci-körut 4 a. II. fiók: Muzeum-körut 11 a. III. fiók: Erzsébet-körut 54 a.**

Hirdetések felvétetnek

e lap kiadóhivatalában,

Legjobb bajuszodró
a híres Debreceni
„CIVIS” bajuszpedró

amely nem tép, de jól összetartja és nödteti
a bajuszt!

== 1 doboz ára 40 fillér. ==

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó”-hoz DEBRECENBEN.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névről
tisztá és ment káros alkatrészekből
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég
Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja,
hogy szappana a „Schicht” névvel valamely káros
keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)
használjuk

kiváló hatású tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármilyen mosási célra, ugyancsak

saját használatra
minden ruhaneműnél
és

mindenhez

a mi egyáltalában mosva lesz.

Karácsonyi kézimunkák

és különlegességek megérkeztek.

BENYÁTS EMIL

kézimunka üzletébe, DEBRECEN (Tisza-palota).

Tanítónőknek kedvezmény!

Előnyömda.

Előnyömda.

Szőlővessző

A világhírű

„Delawáre”

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell!

a szőlészeti kincse.

A phyloxera ellen áll!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű sima és gyökeres Delawáre vessző eladás

Szigyártó és Takács

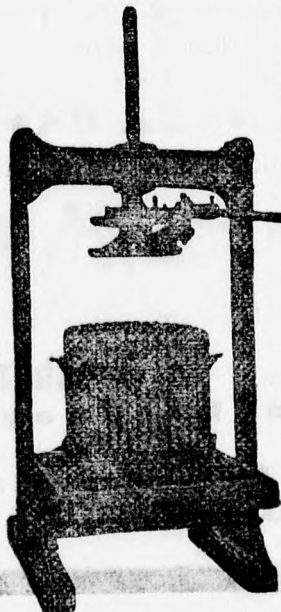
Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd.

Somogy-m.

„Ursus”

a legökényesebb vasgerenda szerkezetű szabadalmazott borsajtó. Felső nyomással, a törköly egy darabban vehető le, a must vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése kizárva. Legmagasabb nyomképesség. Hóni gyártmány.

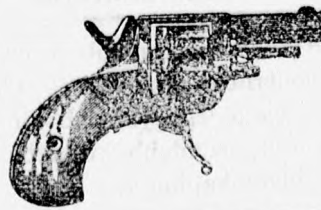
Budweisz-i és hóni gyártmányu porcellán, valamint meidinger köpeny és öntöttvaskályhák, minden szerkezetű vas és porcellán-burkolatú konyhák.

Vadászfegyverek és felszerelések revolverek, hüvelyek. Lőpor áruda Ujdonság! Browning rendszerű ismétlő-fegyver 1903. minta.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20-27.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Debrecen, Főter.